

A NETPUBLICA alapítvány

Szerezz bölcsességet, szerezz eszességet (Péld. 4:5)

Péld (15:22)

Az alapítvány célja, törekvései

A kompromisszumkényszerek az egyéneket különböző módon befolyásolják, motiválják. **Az elvetett gondolatok, ötletek feledésbe merülhetnek, elsorvadhatnak. De tovább is élhetnek!** Ezt a gondolatot, törekvést tűzte ki az alapítvány alapvető céljául.

Kinek a megélhetési küzdelem, kinek a felhalmozási versenyben való részvétel köti le erőforrásait, ami a gyakran változó környezetben rövid, legfeljebb középtávra enged tervezni, kitekinteni. Nemzetgazdasági szinten hasonló a helyzet. Az ország is, amelyben élünk, hol megélhetésért küzd, hol szomszédaival verseng a magasabb életszínvonal biztosításáért, s ezen célokat a végrehajtó hatalom – a népszerűséget és egyéb önző politikai célokat hajszolva – szinte kizárólag rövid távú ötletekkel, tervekkel próbálja elérni. Az aranytojást tojó tyúkot megeszi az éhes ember – mindannyian ismerjük ezt. A tudós kutató üzletember lesz, a kutatás-fejlesztés magas költségeit átcsoportosítják jóléti célokra. Miközben közismert tény, hogy a **kutatás-fejlesztés a legjobb beruházás!** Tény, hogy csak hosszú távon.

Sajnos, amit egy ország nem tud kigazdálkodni, azt egy magánalapítvány sem tudja. Abban azonban segíthet, hogy létével és szolgáltatásaival ébrentartja a **tenni akarás, előrelépés** vágyát. A szellem értékének megőrzését.

Mentsük meg, osszuk meg! – A tudományok publikációk

A kutatás-fejlesztési munkák szerves része a tudományos publikációk. Ezek egyrészt alapul szolgálnak **további kutatások, fejlesztések elindításához**, másrészt célját, eredményét képezik a kutatás-fejlesztési munkáknak, így eredőben a tudományos publikációk száma jól használható mérőszám. (Derek de Sola Price) Az alapítvány egyik célja tehát egy olyan publikációs lehetőség kialakítása, üzemeltetése, amely teret enged, és növekedési potenciált ad a Magyarországon folyó kutatási, fejlesztési munkáknak. A sajnálatosan visszafogott kutatás-fejlesztési folyamatoknak fontos eleme az eredmények publikálása. A publikációk kutatókat, kutatócsoportokat hoznak össze, sok esetben együttműködéseket eredményeznek, s amikor a hasonló területen dolgozók nem egymással versengve, hanem egymás munkáját segítve dolgoznak, könnyebben érnek el kimagasló eredményeket.

Értsük egymást, osszuk meg! – Anyanyelv, kommunikáció

Az alapítvány másik célja anyanyelvünk, a magyar nyelv korszerű feldolgozásának, rendszerezésének és megjelenítésének támogatása, illetve a publikációkhoz kapcsolódva a magyar nyelvű publikációk megjelenítése. A jelenleg elérhető magyar nyelvű helyesírás ellenőrző és nyelvhelyességi alkalmazások ugyanis morfológiai elemzéseken, szabályokon alapulnak, ami a kivételek sokaságával bíró nyelvünkben nagyon sok esetben helyesen írt szavakra is hibát jeleznek, illetve sok esetben a megfelelő szó helyére oda nem illő szót javasolnak. Nagyon sok olyan szókapcsolatot használunk, melyek egybeírva épp úgy helyesek

mint különírva, de jelentésük egészen más. Ezek megismeréséhez, megértéséhez egy és kétnyelvű **kommunikatív szótárakra** van szükség, melyek kialakításának és üzemeltetésének támogatása szintén fontos célja az alapítványnak.

A kétkedőkhöz

Kétkedők kérdezhetik, kinek kellene a magyar nyelvű tudományos publikációk? Kinek kell a magyar nyelv? Reményeink szerint a jövő nemzedéknek! Az öncélú publikációkat és egy haldokló nyelvet nem lenne értelme támogatni. De amíg van utánpótlás, amíg van kereslet akár a publikációkra, akár a különböző szavak és kifejezések helyesírására vagy szinonimáira, addig van értelme az alapítványnak is. Éppen ezért egy harmadik célkitűzés az **érdeklődő és tanulni vágyó diákok támogatása**.

Magamról, eddigi munkásságomról

Sarmasági Pál vagyok. 1991-ben vettem át diplomámat az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán. Középiskolában tanítottam, majd kissé eltávolodva az oktatás és tudomány világtól, informatikai fejlesztőként dolgoztam kiadói szótárműhelyben. Munkám során elcsodálkoztam, mennyire feldolgozatlan, dokumentálatlan a magyar nyelv. Jelenleg trénerként a gyógyszeriparban dolgozom, kapcsolatban állok kutatókkal, orvosokkal, gyógyszerforgalmazók eladást ösztönző képviselőivel, s ez utóbbiak részére rendszeresen tartok képzéseket. Eddigi tapasztalataim inspiráltak az alapítvány létrehozására.

Hétköznapi munka, tudományos munka

A hétköznapi informatikai munka sokban hasonló a tudományos munkához. Tervezés, elemzés, vizsgálat, kísérletezés, tapasztalatok összegzése, és ezek iterációja. Általában a sokadik ciklus végén egy jobb, eredményesebb szintet érünk el a kezdeti próbálkozásokhoz képest. A fejlesztés folyamatát problémák keresztezik, amelyeket újabb elemzésekkel, tervekkel és próbálkozásokkal lehet feladattá szelídíteni. Napjainkban ezek a folyamatok csapatmunkában zajlanak, az egyén gondolatainak, ötleteinek a gyakran kényszerű kompromisszumok szabnak gátat, amelyek nem is mindig a csapattársak ellenállásából, hanem sokkal inkább külső, környezeti tényezőkből ered. Ilyen lehet egy megrendelő, támogató, vagy akár egy vezető, aki más szempontrendszer szerint figyeli, felügyeli a folyamatot, a kutatás-fejlesztés menetét.

A munkáim során szerzett ismereteim, tapasztalataim mellett nagyon sok ilyen gondolat és ötlet maradt az én fejemben is, vagy tűnt el a feledésben...

Közeledve az érett férfiúság korához ismerőseimmel, munkatársaimmal, barátaimmal folytatott beszélgetésekből ébredtem rá, mennyire **mostohán bánunk ötleteinkkel**, gondolatainkkal, álmainkkal.

A NETPUBLICA alapítvány

A NETPUBLICA alapítvány ezeken a területeken szeretne segíteni. Első szárnypróbálgatásként a **tudományos dolgozatok publikálásával** indul az alapítvány, amihez az Internet ad jó alapot. Miközben Magyarországon is egyre több az internetet használók száma, a különböző statisztikák alapján ezt elsősorban emberi kapcsolatteremtésre, közösségi

oldalakon való megjelenésre, illetve a különböző beszélgető-ismerkedő lehetőségre használják. Sokan nem is tudják, hogy az internet alapja, a korai számítógépes hálózatok kialakulása éppen a tudományos élet információmegosztási szándékából alakult ki. Egyetemek, akadémiák és kutatóintézetek kapcsolták össze számítógépeiket, hogy az azokon tárolt kutatási adatok, eredmények a másik fél számára is elérhetőek legyenek, elősegítve és támogatva ezzel a tudományos haladást. Az alapítvány szeretne visszatérni ezen tudományos ismereteket összegyűjtő és megosztó alapokhoz, kihasználva az internet elterjedtségét, ezzel a potenciális felhasználók és publikálók számának növekedését.

Az alapítvány névadója és az Internet

Természetesen nincsenek illúzióim, nem szándékozom a széles tömegeket megnyerni. Platón REPUBLICA-ja utópiának bizonyult, remélem a NETPUBLICA a tudománnyal foglalkozók számára egy létező, élő és hasznos oldal, egy **virtuális TUDOMÁNYOS KÖZTÁRSASÁG** lehet. A lehetőség kiaknázása a felhasználókon múlik, publikálókon és olvasókon. Az alapítvány csupán keretet ad, a lehetőséget kínálja, azt viszont szeretné átgondoltan, igényesen tenni. A használhatóság, sikeresség érdekében szívesen fogadok javaslatokat, tanácsokat.

A tézisek szintézise

A tudományos folyóiratok többsége csupán egy tudományág, gyakran azon belül is csak egy szűkebb tudományterületre fókuszál. Véleményem szerint a minket körülvevő világot nem szerencsés kizárólagosan egy tudomány szempontrendszer alapján vizsgálni, leírni. Az elkülönülő tudományágak, diszciplínák segíthetik egy-egy alapfolyamat megismerését, megértését, de a **valóság összetett, a tudományterületek határai mesterségesek, amelyek gyakran gátolják a tiszta, kognitív megismerést.** Az alapítvány publikációs oldalán éppen ezért a diszciplínák csak vezérfonalként szerepelnek, de az adott dolgozat kategorizálása során több tudományterület is megjelölhető. Alapítványunk ezzel az interdiszciplináris tudományokkal foglalkozóknak is szeretne segíteni. (A hatályos jogszabályok a tudományágak besorolásánál már tartalmazza a Multidiszciplináris tudományokat a 196/2000 (IX.29) kormányrendelet szerint.)

A fiatalok szerepe és támogatása

Különösen szeretném buzdítani a fiatalokat, hogy kutatási eredményeiket, terveiket, elképzeléseiket írják meg, ne szégyelljék, ne rejtsek véka alá! **Fiatalok! Írjanak, publikáljanak!** Bármely tudomány történetét is vesszük alapul, a tudósok legtöbb esetben fiatal korukban alkották a legnagyobb áttörést hozó munkájukat. A fiatalokban mindig megvan a bizonyítási vágy! Napjainkban pont ezek a fiatal gondolkodók ütköznek a legtöbb falba. Megélhetési kényszerük, egzisztenciateremtésük mellett az idősebb kollégák érdekeik, szakmai vetekedésük, az intézményi hierarchiákban lévő pozícióharcok is nehezítik a munkájukat. (Néha a sokat gyötört idősebb generáció pozíció féltése, szakmai féltékenysége is fellelhető.) Magyarországon mindezt felerősíti (vagy talán kiváltja?) a tudomány alulfinanszírozottságából eredő általános egzisztenciális probléma, megfelelő ösztöndíjak hiánya.

A tehetség és a fejlődés útja

Gyakran a legjobb ötletek, még ötletszinten süllyednek a feledés homályába. Mindenki ismeri Jedlik Ányos és a dinamó történetét... Vagy Skoda mérnök úrét... És még sorolhatnám.. Mindezek ellenére, vagy éppen ezek hatására a fiatal gondolkodók bátrabban vállalják fel a konfrontációt, mind a szakma öregeivel – személyes szinten, mind a tudomány korábbi már-már megkövesedett állításaival – gondolati szinten. Nagyon sok esetben az ilyen konfrontációk vezettek igazi fejlődéshez, **új elméletek, új bizonyítások megszületéséhez.**

George Hardy angol matematikus *Egy matematikus védőbeszéde* című könyvében megfogalmazza, hogy a sokak szemében haszontalan matematikával miért is foglalkozik, miért érdemes vele foglalkozni. Én ezt szeretném a tudományra általánosítani. Hardy szerint ugyanis egy új tétel megfogalmazása, és annak bizonyítása **alkotó munka**, amely alkotás örömmel tölti el az alkotót, hasonlóan a képzőművészetekhez. Véleményem szerint ez a hasonlóság az alkotás társadalmi megítélésére is kiterjed, ahogy egy képzőművészeti alkotást generációk csodálnak, a tudományos alkotás eredménye is sokak hasznára, örömére, és a hozzá értő szűkebb rétegek csodálatára van. (Ez alól Hardy tétele sem kivétel, még akkor sem, ha analízis szigorlatom során mindezt még máshogy gondoltam...)

Az alkotás öröme – Zárszó

Befejezésül minden olvasómnak azt kívánom, bármivel is foglalkozik, találja meg munkájában az alkotás örömét, s alkotásában mások is örömet leljenek. A tudományos dolgozatokat alkotó olvasókat pedig hívom, csatlakozzanak a NETPUBLICA alapítványhoz, legyen ez a tudomány köztársasága, hogy létrejöhessen egy Tudományos Köztársaság!

Schliersee, 2008. március 25.

*Sarmasági Pál György
alapító*